Notat om pulje til styrkelse af Byfora for centerbyerne i Ringkøbing-Skjern Kommune

Udarbejdet på møde mellem repræsentanter for centerbyerne og den kommunale administration den 28. november 2017.

Deltagere: Lars Foged, Jan Holm Rasmussen, Gunnar Thorup, Hans Christian Vestergaard, Thomas Andersen, Niels Peter V. Lauridsen og Ann Bjerrehøj

Afbud: Lykke Nielsen Høy

1.

Formålet med støtte til Byfora er:

- At opnå en styrkelse af Ringkøbing, Skjern, Videbæk, Tarm og Hvide Sande som centerbyer rummende ca. halvdelen af kommunens befolkning.
- At fremme dialog og samarbejde internt i centerbyerne og mellem centerbyerne.
- At udvikle og gennemføre konkrete projekter, som styrker centerbyerne.
- At skabe samfinansiering mellem private og offentlige parter – hvor muligt
- At skabe et fælles forum de 5 centerbyer imellem til fremme af samarbejde og gensidig inspiration
- At tilbyde kommunen at være en af dialogpartnerne omkring udvikling af byerne
- At opfordre til samskabelse byerne imellem
- At styrke kommunens konkurrenceevne
- At styrke sammenhængskraften i kommunen

2.

For Videbæk, Skjern og Tarm findes allerede et såkaldt BYFORUM - en repræsentativ forening/ sammenslutning/ udviklingsforum, der repræsenterer byens udviklingsmiljø i bredeste forstand. Et tilsvarende forum er under opbygning snarest i Ringkøbing og Hvide Sande efter hvert sit koncept – se nedenfor:

Videbæk Borgerforening repræsenterer ca. 600 borgere, herunder virksomheder. I samarbejde med Videbæk Handel & Erhverv og en række andre foreninger er der nedsat en række arbejdsgrupper, som står for en række opgaver. Arbejdsgrupperne har bl.a. været med til opførelse af Arboretet, Hundeskoven, Madpakkehuset, Mountain Bike Bane. Videbæk Borgerforening har været med omkring Vestjyllands Kunstpavillon og opstilling af flere af byens kunstværker. Der afvikles hvert år Grundlovsmøde, affaldsindsamling juletræstænding og andre sociale arrangementer. Videbæk Borgerforening har deltaget i flere projekter i samarbejde med Ringkøbing-Skjern Kommune med f.eks. renovering af areal ved Videbæk Anlæg, Bugges Plads, ændring af udstykningen af skolegrunden, renovering af stier og bosætningsprojekt. Det fremgår af vedtægterne at foreningens formål er:

- At fastholde og udvikle Videbæk by som et godt sted at bo, leve og arbejde, samt at flytte til.
- At virke for Videbæk bys forskønnelse
- At varetage borgernes tarv og interesser
- At være lokalområdets talerør i forhold til myndigheder og øvrige samarbejdspartnere.

Skjern UdviklingsForum stiftet i 2011 har aktuelt godt 500 medlemmer, herunder firmaer og med fast observatørstatus i bestyrelsen fra Skjern Bevaringsforening, Skjern-Tarm Håndværker- og Industriforening, Skjern Handelsforening og bestyrelsessammenfald med Ringkøbing-Skjern Kulturcenter. Har fungeret i 8 år og har bl.a. forestået byfester, oprydning i byen, bygning af broer, renovering af tunneller – en stigende kontakt til Tarm Lokalråd, - og ikke mindst gennemførelse af Den Grønne Korridor Skjern som et borgerdrevent stort anlægs- og driftsprojekt til forskønnelse af Skjern. Der er planlagt et større folkeligt udviklingsprojekt om at gentænke Skjern. Af foreningens vedtægter fremgår det at Skjern UdviklingsForum er upolitisk og har som formål:

- At medvirke til at udvikle Skjern-området som et godt sted at arbejde, bo og leve
- At være bindeled mellem de folkevalgte og områdets borgere, hvor det findes relevant –
- At understøtte og formidle et godt samarbejde i forhold til byens og omegnes borgere, samt andre foreninger og myndigheder
- At indgå i et netværk med tilsvarende foreninger i kommunen.

Ringkøbing Udviklingsråd er pt under etablering. Det sker som et led i udviklingen af Helhedsplanen for Ringkøbing. Tidsplanen er, at Udviklingsrådet forventes etableret som en forening pr. 1.2. 2018. Foreningens medlemmer vil være foreninger, organisationer, virksomheder, institutioner, borgere m.fl. i Ringkøbing. Udviklingsrådet har til formål at understøtte udviklingen af Ringkøbing, således at det forbliver et godt sted at bo, leve, arbejde, drive virksomhed og besøge. Ringkøbing Udviklingsråd er upolitisk og uafhængig af Ringkøbing-Skjern Kommune. Ringkøbing Udviklingsråd er udviklende, koordinerende, samordnende, formidlende og helhedsorienteret og skal være talerør for borgere, foreninger, virksomheder m.v. i Ringkøbing.

Tarm Lokalråd blev stiftet 27. januar 2016 som en paraplyorganisation for alle Tarms foreninger. Rådet er siden udvidet til også at omfatte virksomheder i lokalområdet. Tarm Lokalråd har til formål at understøtte og formidle et godt samarbejde med alle foreninger og virksomheder i Tarm by og medvirke til at udvikle Tarm som et godt sted at arbejde, bo og leve. Lokalrådet er det officielle bindeled mellem borgerne og kommunen og kan bakke op om forelagte ansøgninger fra medlemsforeninger og virksomheder, samt være en høringspartner for kommunale planer og aktiviteter med betydning for byens udvikling.

I **Hvide Sande** har foreningerne; Havnen (handelsforening), borgerforeningen, Hvide Sande Service Group og Holmsland Klit Turistforening snakket sammen omkring Centerby-samarbejde og Byfora. Disse foreninger er enige om, at deltagelse i samarbejdet er vigtigt, og vil gerne samarbejde med kommunen og de øvrige centerbyer omkring et "byfora". Der findes ikke et egentligt "lokalråd" i Hvide Sande, men der er enighed om, at de ovennævnte foreninger, vil kontakte de øvrige større

foreninger i Hvide Sande med henblik på etablering af et sådan råd eller forum, således der også i Hvide Sande kan udpeges en repræsentant som "har ret til at udtale sig på byens vegne".

Styrken i de forskellige BYFORA – borgerforening/ lokale råd/ fora er, at de alle bunder i en lokal tradition og udspringer af et lokalt initiativ. Hver repræsentant i det kommende "Fælles råd for Byfora" er formanden for det lokale råd/ forening, og denne refererer til sin basisforening. I hver by sikrer man sig sin legitimitet overfor de foreninger, som måtte være i byen.

3.

Organisation af styregruppen for de fem byfora

- En styregruppe på 7 personer, som refererer til Erhvervs- og Vækstudvalget, nedsættes og består af:
    - Formanden for det politiske udvalg
    - En repræsentant fra Viden & Strategi
    - Formanden fra hver af de fem centerbyers Byforum - evt. stedfortræder ved forfald
- Styregruppen mødes 2-4 gange årligt m.h.p. fælles anliggender, fælles projekter, gensidig inspiration, samt en afrapportering vedrørende igangværende projekter i det enkelte Byforum.
- Styregruppen samler årets projekter til en overskuelig afrapportering til Erhvervs- og Vækstudvalget for midlernes anvendelse et skøn over afledte effekter
- Formandskabet i styregruppen går på skift byerne imellem

Kommunen udpeger en kommunal kontaktperson, som de fem byfora kan rette henvendelse til ved spørgsmål og øvrige drøftelser uden for styregruppemøderne. Kontaktpersonen kan også deltage på styregruppemøderne som referent.

4.

Økonomi

Midler til det enkelte Byforum er 200.000 pr år, - i alt 1 mill. kroner.

- Der afsættes 200.000 kr. årligt i de kommunale budgetter til hver af de fem byfora
- Prioritering og godkendelse af projekter overlades til det enkelte Byforum under ansvar for fyldig redegørelse ved årsskiftet til styregruppen og derefter samlet videre til Erhvervs- og Vækstudvalget.
- Byforum kan kun anvende midler, hvis der foreligger en projektbeskrivelse, som skal sammenfatte projektets formål, ide, plan for gennemførelse, ansvarlige personer, økonomisk oversigt, herunder medfinansiering samt tidspunkt for afslutning.
- Ubrugte midler kan overføres til næste år
- Midler fra herværende pulje er primært risikovillige udviklingsmidler, der skal kunne tilgodese og støtte puljens formål.

- Herværende midler må kun anvendes til udviklingsprojekter, der lovligt kan gennemføres under kommunalfuldmagtens rammer

5.

Evaluering

Hele ordningen evalueres løbende ved årsrapporterne, ligesom der efter en 4 års periode gøres en samlet status.